

ผลของการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยต่อการเพิ่มความรู้ทักษะและพฤติกรรมการ
จัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม
ตำบลป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

The Effect of Organizing Safety Promotion Activities on Increasing Knowledge, Skills,
and Behaviors on Fire Safety Management among Students of Pa Phayom
Kindergarten School, Pa Phayom Subdistrict, Phatthalung Province

นิพนธ์ต้นฉบับ

Received: May 8, 2024

Revised: Aug. 28, 2024

Accepted: Sept. 10, 2024

Published Oct. 1, 2024

ธิติมา ณ สงขลา และสุธีร์ อินทรรักษา*

คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

Thitima na Songkhla and Sutee Inraksa*

Faculty of Health and Sports Science, Thaksin University, Phatthalung Campus

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ประเมินระดับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม 2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยในกลุ่มนักเรียน โรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม ก่อน-หลัง การจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 118 คน ทำการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามดำเนินการก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย

ผลการศึกษา ระดับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยในกลุ่มนักเรียนพบว่า (1) ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย ในภาพรวมพบว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนมีระดับความรู้ปานกลาง และหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนมีความรู้ระดับดีและเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างก่อน และหลังจัดกิจกรรมส่งเสริมพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.001$ (2) ทักษะด้านการป้องกันและควบคุมอัคคีภัย ก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนมีระดับทักษะปานกลาง และหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนมีระดับทักษะปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความต่างของก่อนและหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p = 0.015$ และ (3) พฤติกรรมการจัดการความปลอดภัย พบว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมมีระดับพฤติกรรมปานกลาง (3.12 ± 1.50) และหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโรงเรียนอนุบาลป่าพะยอมมีระดับพฤติกรรมดี (3.76 ± 1.32) และเมื่อเปรียบเทียบความต่างของก่อนและหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริม พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.001$ ดังนั้นผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยส่งผลให้ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของนักเรียนเพิ่มขึ้น และเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดทำแผนการบริหารความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การเสริมสร้างความรู้, การจัดการความปลอดภัย, อัคคีภัย, การอพยพ, เหตุฉุกเฉิน

Corresponding author: สุธีร์ อินทรรักษา Email: insutee@tsu.ac.th

Abstract

This quasi-experimental study aimed to 1) assess the knowledge level of fire safety management skills and behaviors and 2) to compare the knowledge, skills, and behaviors in fire safety management among students of Pa Phayom Kindergarten School before and after organizing safety promotion activities. The study was conducted at a Pa Phayom kindergarten school. The study subjects of 118 students were conducted using surveyed questionnaires. Data were collected using questionnaires administered before and after organizing activities to promote safety.

Results showed knowledge levels, skills, and behaviors in fire safety management among students: (1) Knowledge about fire safety. For overall, it was found that before organizing activities to promote students, they had an intermediate level of knowledge and after organizing activities to promote students, their knowledge level was at good level. When comparing the differences before and after organizing promotional activities, it was found statistically significant difference at $p < 0.001$. (2) Fire prevention and control skills. Before and after organizing the promotional activities, students had an intermediate skills level. When comparing before and after the promotional activities, it was found that there is a statistically significant difference at $p < 0.05$, and (3) Safety management behavior. It was found before organizing the promotional activities, there was an intermediate level of behavior (3.12 ± 1.50), and after organizing the promotional activities, students had behaviors at good level (3.76 ± 1.32). When comparing before and after organizing the promotional activities, it was found there was a statistically significant difference at $p < 0.001$. Therefore, the results showed that organizing safety promotion activities results in increased knowledge, skills and behaviors in fire safety management of students and is a guideline for school administrators to develop effective fire safety management plans.

Keywords: Knowledge enhancement, Safety management, Fire, Evacuation, Emergency

Corresponding author: Sutee Inraksa Email: insutee@tsu.ac.th

บทนำ

ประเทศไทยประสบกับปัญหาการเกิดอัคคีภัยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในแต่ละปี โดยเมื่อเปรียบเทียบสถิติการเกิดอัคคีภัยและผลกระทบตั้งแต่ พ.ศ.2564 ถึง พ.ศ.2566 จากรายงานสถานการณ์การเกิดอัคคีภัยของประเทศไทยในปี พ.ศ.2564 พบว่ามีจำนวนทั้งหมด 1,999 ครั้ง และส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตจำนวน 51 ราย บาดเจ็บจำนวน 150 ราย และรายงานการเกิดอัคคีภัยของประเทศไทยในปี พ.ศ.2566 พบว่ามีจำนวนทั้งหมด 3,050 ครั้ง (เพิ่มขึ้น 34.46%) และส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตจำนวน 78 ราย (เพิ่มขึ้น 34.62%) บาดเจ็บจำนวน 308 ราย (เพิ่มขึ้น 51.30%) (Department of Disaster Prevention and Mitigation, 2023)

การเกิดอัคคีภัยในสถานศึกษานั้นนับว่าเป็นการสูญเสียอย่างมากเนื่องจากสถานศึกษามีความสำคัญเป็นสถานที่จัดการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการทดลอง กิจกรรมการกีฬา โดยเมื่อใช้งานอาคารไปเป็นระยะเวลานาน ก็มีความเสี่ยงทางด้านความปลอดภัย (Khunjong, 2020) โดยเฉพาะความเสี่ยงในการเกิดอัคคีภัย พบว่ามีปัจจัยเสี่ยงการเกิดอัคคีภัยมีหลายด้านเช่น การเกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัยและความปลอดภัยในการใช้อาคาร

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลป่าพะยอมพบว่า โครงสร้างของอาคารเรียนบางจุดเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย อุปกรณ์ดับเพลิงชนิดมือถือบางจุดการติดตั้งไม่ถูกต้องตามมาตรฐานกำหนดและอยู่ในสภาพที่ชำรุด ขาดการ ตรวจสอบและทดสอบอุปกรณ์ อีกทั้งนักเรียนไม่ทราบถึงวิธีปฏิบัติที่ปลอดภัย เช่น การปฐมพยาบาลการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยเป็นต้น และนอกจากนี้ยังพบว่า สถานศึกษาไม่เคยฝึกซ้อมการดับเพลิงและการอพยพหนีไฟ ทำให้นักเรียนขาดความรู้และทักษะวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง รวมถึงพฤติกรรมด้านการป้องกันอันตรายจากอัคคีภัย ดังนั้นเด็กนักเรียนจำเป็นต้องทราบและเรียนรู้และฝึกปฏิบัติด้านความปลอดภัยและฝึกซ้อมให้เกิดความเคยชินให้ช่วยเหลือตนเองได้อย่างปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุการณ์อัคคีภัย

คณะผู้จัดทำโครงการจึงได้จัดทำโครงการผลของการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยต่อการเพิ่มความรู้ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย ในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม ตำบลป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และมีพฤติกรรมในการป้องกันอันตรายจากการเกิดอัคคีภัย ลดโอกาสการเกิดอันตรายหรือบรรเทาความรุนแรงของเหตุการณ์ร่างกายและจิตใจ และลดความสูญเสียที่จะเกิดขึ้น ทั้งตนเอง ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินระดับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยในกลุ่มนักเรียน โรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยในกลุ่มนักเรียน โรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม ก่อน-หลัง การจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) เกี่ยวกับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม ตำบลป่าพะยอม อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง และเปรียบเทียบระดับความรู้ ทักษะในกลุ่มนักเรียนและและพฤติกรรมในการจัดการความปลอดภัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริม ประเมินผลก่อนอบรมและหลังอบรม (One Group Pretest-Posttest Design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษาในกลุ่มนักเรียนโรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม ตำบลป่าพะยอม อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง จำนวน 653 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังต่อไปนี้

เกณฑ์คัดเข้า (Inclusions Criteria)

1. ผู้เข้าร่วมวิจัยในกลุ่มนักเรียนอยู่ระหว่างการศึกษาในภาคการศึกษาปกติที่ 1/2564 ของทุกชั้นปี

2. ผู้เข้าร่วมโครงการกลุ่มเปราะบาง (เด็กเล็กเตรียมอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษา ตั้งแต่อายุ 3-15 ปี) จะต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง

เกณฑ์คัดออก (Exclusions Criteria)

1. ผู้เข้าร่วมวิจัยในกลุ่มนักเรียนที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้

2. ผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมฯ

การคำนวณกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างสมการของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 เกณฑ์ในการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมดเป็นร้อยละของขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 15-30% ในการศึกษาที่ใช้ขนาดของกลุ่ม เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 118 คน

จริยธรรมในการวิจัย

โครงการวิจัยได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการด้านจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยทักษิณเลขที่ COA No.TSU 2021_240 REC No.0335 และผ่านการอนุมัติแล้ว ก่อนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์ ข้อมูลต่างๆ ของโครงการ รูปแบบกิจกรรมส่งเสริม การให้ความยินยอมโดยได้รับการยินยอม การมีอิสระในการตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมหรือถอนตัวระหว่างทำการศึกษา การเก็บรักษาความลับของข้อมูลส่วนตัวของอาสาสมัคร

เครื่องมือในการศึกษาและการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยเฉพาะจากการรวบรวมและทบทวนวรรณกรรมอ้างอิงกฎหมาย มาตรฐานและคู่มือเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและทักษะด้านการป้องกันและควบคุมอัคคีภัย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา การอบรมเรื่องการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย การศึกษาจากแหล่งอื่นเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย และทักษะด้านการป้องกันและควบคุมอัคคีภัย จะประเมินเป็น ปฏิบัติได้ = 1 และปฏิบัติไม่ได้ = 0

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านการป้องกันและควบคุมอัคคีภัย มีข้อคำถาม 5 ข้อ ด้านระงับอัคคีภัย มีข้อคำถาม 10 ข้อ และด้านการอพยพหนีไฟ มีข้อคำถาม 10 ข้อ โดยทั้ง 3 ด้านจะประเมินเป็น ใช่ = 1 และ ไม่ใช่ = 0 โดยการแปลผลระดับความรู้คือ ดีมาก = 81-100, ดี = 61-80, ปานกลาง = 41-60, พอใช้ = 21-40 และควรปรับปรุง = 0-20

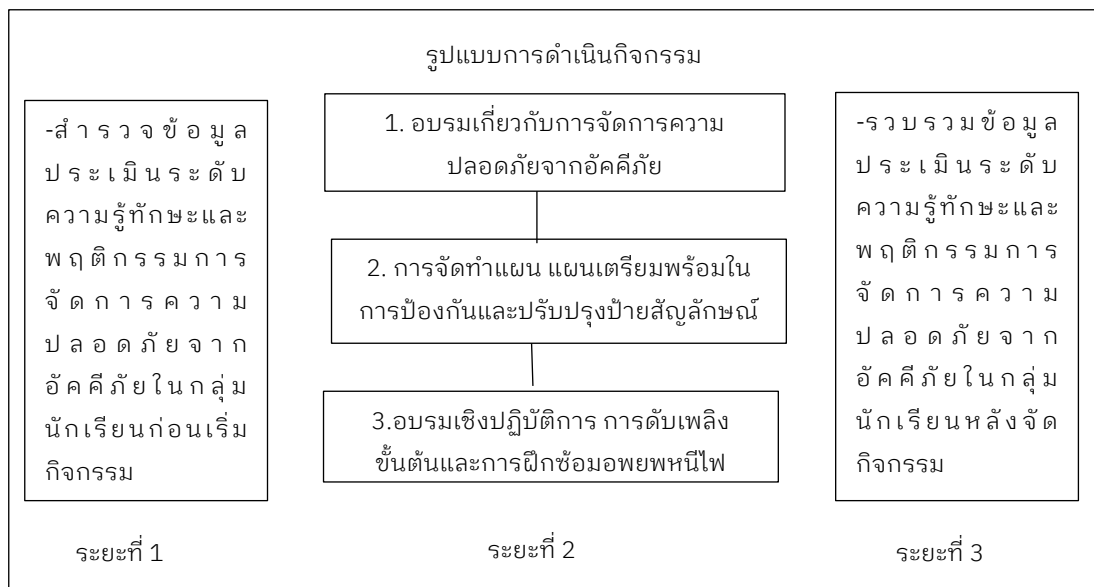
ส่วนที่ 3 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ และการให้คะแนนจะเป็นดังนี้คือ ปฏิบัติประจำ = 5 ปฏิบัติบ่อยครั้ง = 4 ปฏิบัติบางครั้ง = 3 ปฏิบัตินานๆครั้ง = 2 และไม่เคยปฏิบัติเลย = 1 สำหรับการแปลผลค่า

คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับดีมาก(4.21-5.00), ระดับดี (3.41-4.20), ระดับปานกลาง (2.61-3.40), ระดับพอใช้ (1.81-2.60) และระดับควรปรับปรุง (1.00-1.80)

โดยสอบถามความรู้ ทักษะและการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย (ก่อน-หลังดำเนินกิจกรรมส่งเสริม) ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลหลังดำเนินกิจกรรมส่งเสริมห่างกัน 1 เดือน

การจัดกิจกรรมส่งเสริม

กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยในกลุ่มนักเรียน แบ่งเป็น 3 กิจกรรมการดำเนินการตามลำดับ ช่วงที่ 1 เป็นการสำรวจและประเมินก่อนการใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมฯ ระยะเวลาดำเนินการ 1-3 เดือนแรก (ช่วงเปิดภาคเรียนเทอมที่ 1 หรือ 2) ช่วงที่ 2 เป็นการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมฯ ระยะเวลาดำเนินการ 1-3 เดือน (ช่วงเปิดภาคเรียนเทอมที่ 2) และช่วงที่ 3 เป็นการรวบรวมข้อมูลและประเมินผลหลังจากการใช้กิจกรรมส่งเสริมฯ (ช่วงเปิดภาคเรียนเทอมที่ 2) รายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ทักษะและการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยในกลุ่มนักเรียน

การตรวจคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้น ไปตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุม ความเหมาะสม และความชัดเจนในเนื้อหา (Index of item objective congruence: IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัย วิศวกรรมความปลอดภัยหรือวิศวกรรมอัคคีภัย จำนวน 3 ท่าน หลังจากผ่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยนำเครื่องมือมาหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) โดยหาค่า Scale-level CVI (S-CVI) ผลการคำนวณเท่ากับ 0.98 ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.50-1.00 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และทดสอบทำแบบสอบถาม 30 คนแล้วจึงหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.92 ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.70-1.00 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นรูปแบบการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้ทักษะและการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย ระหว่างก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมฯ โดยใช้สถิติ paired t-test

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

นักเรียนโรงเรียนอนุบาลปทุมธานีที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 118 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 93 คน (ร้อยละ 78.81) มีอายุอยู่ระหว่าง 9-10 ปี (ร้อยละ 36.44) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 95.76) ไม่เคยอบรมเรื่องการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย (ร้อยละ 89.83) เช่น การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ การป้องกันไฟไหม้ อย่างไรก็ตามแหล่งอื่นที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย ได้แก่ ดูทีวี/วิดีโอ อินเทอร์เน็ต/ยูทูป และพ่อแม่บอกเล่า/สอนตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มนักเรียนของสถานศึกษา ยังไม่เคยได้รับการฝึกซ้อมแผนการระงับเหตุเพลิงไหม้และการอพยพหนีไฟ (ในรอบ 1 ปี) จำนวน 107 คน (ร้อยละ 90.68) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลปทุมธานี (n=118)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	25	21.19
หญิง	93	78.81
2. อายุ (ปี)		
7-8	37	31.36
9-10	43	36.44
11-13	38	32.20
3. ระดับศึกษาปัจจุบัน		
ประถมศึกษาปีที่ 1	23	19.49
ประถมศึกษาปีที่ 2	17	14.41
ประถมศึกษาปีที่ 3	13	11.02
ประถมศึกษาปีที่ 4	29	24.58
ประถมศึกษาปีที่ 5	17	14.40
ประถมศึกษาปีที่ 6	19	16.10
4. ศาสนา		
พุทธ	113	95.76
อิสลาม	5	4.24
5. การอบรมเรื่องการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย		
เช่น การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ การป้องกันไฟไหม้		
ไม่เคย	106	89.83
เคย	12	10.17

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม (n=118) (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6. การศึกษาจากแหล่งอื่นเกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยจาก อัคคีภัย เช่น การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ การป้องกันไฟไหม้		
- ไม่เคย	20	16.95
- เคย จากแหล่ง		
- คู่มือ/วิดีโอ	80	67.79
- อินเทอร์เน็ต/ยูทูป	9	7.63
- พ่อแม่บอกเล่า/สอน	5	4.24
- อ่านหนังสือ/เอกสาร	1	0.85
- อื่นๆ	3	2.54
7. การฝึกซ้อมแผนการระงับเหตุเพลิงไหม้และการอพยพหนีไฟ (ในรอบ 1 ปี)		
- ไม่เคย	107	90.68
- เคย	11	9.32

2. ทักษะด้านการป้องกันและควบคุมอัคคีภัย

ทักษะด้านการป้องกันและควบคุมอัคคีภัยของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลป่าพะยอมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ ทักษะและการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย โดยภาพรวมพบว่าก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนมีระดับทักษะปานกลาง และหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริม นักเรียนมีระดับทักษะปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความต่างของก่อนและหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p=0.015$ แม้ว่าทักษะก่อน-หลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมจะอยู่ในระดับเดียวกันแต่มีแนวโน้มค่าเฉลี่ยทักษะเพิ่มขึ้นหลังจัดกิจกรรมส่งเสริม ได้แก่ การประเมินความเสี่ยงอันตรายของการเกิดอัคคีภัยภายในโรงเรียน การตรวจสอบสภาพความพร้อมใช้งานของถังดับเพลิงเบื้องต้นด้วยตนเองและการใช้ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งดับเพลิงขั้นต้น เมื่อพิจารณาในระดับทักษะด้านการป้องกันและควบคุมอัคคีภัยของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม จำแนกก่อนจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนยังมีทักษะปฏิบัติที่ยังอยู่ในระดับควรปรับปรุงและพอใช้ ได้แก่ 1) การใช้ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งดับเพลิงขั้นต้น 2) การประเมินความเสี่ยงอันตรายของการเกิดอัคคีภัยภายในโรงเรียน และ 3) การตรวจสอบสภาพความพร้อมใช้งานของถังดับเพลิงเบื้องต้น (ถังแดง-ผงเคมีแห้ง) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ทักษะด้านการป้องกันและควบคุมอหิวาต์ภัยเปรียบเทียบกับก่อน-หลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม

ทักษะด้านการป้องกันและ ควบคุมอัคคีภัย	ก่อนจัดกิจกรรมส่งเสริม (n=118)			หลังจัดกิจกรรมส่งเสริม (n=118)			t-value	p-value
	จำนวน (ร้อยละ)		ระดับ	จำนวน (ร้อยละ)		ระดับ		
	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้		ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้			
1. การประเมินความเสี่ยงอันตรายของการเกิดอัคคีภัยภายในโรงเรียน	31(26.3)	87(73.7)	พอใช้	64(54.2)	54(45.8)	ปานกลาง	4.65	<0.001*
2. การสังเกตหาสาเหตุของการเกิดอัคคีภัยภายในโรงเรียน	55(46.6)	63(53.4)	ปานกลาง	76(64.4)	42(35.6)	ดี	2.67	0.009*
3. การตรวจสอบสภาพความพร้อมใช้งานของถังดับเพลิงเบื้องต้น (ถังแดง-ผงเคมีแห้ง)	43(36.4)	75(63.6)	พอใช้	52(44.1)	66(55.9)	ปานกลาง	1.19	0.235
4. การแจ้งเหตุเพลิงไหม้กรณีเป็นผู้พบเห็นเหตุการณ์ไฟไหม้ให้ผู้รับผิดชอบทราบ	88(74.6)	30(25.4)	ดี	75(63.6)	43(36.4)	ดี	-1.62	0.107
5. การใช้สัญญาณแจ้งเหตุฉุกเฉิน (หาว/กระดิ่ง/ออด/ระฆัง ฯลฯ)	79(66.9)	39(33.1)	ดี	66(55.9)	52(44.1)	ปานกลาง	-1.59	0.113
6. การใช้ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งดับเพลิงขั้นต้น	24(20.3)	94(79.7)	ควรปรับปรุง	40(33.9)	78(66.1)	พอใช้	2.59	0.011*
7. การอพยพหนีไฟออกจากอาคาร/พื้นที่ไปยังจุดรวมพลที่โรงเรียนกำหนด	87(73.7)	31(26.3)	ดี	92(78.0)	26(22.0)	ดี	0.82	0.413
8. การสังเกตทิศทางลมควันไฟเพื่อใช้ในการอพยพหนีไฟไปยังจุดที่ปลอดภัย	71(60.2)	47(39.8)	ปานกลาง	81(68.6)	37(31.4)	ดี	1.36	0.175
9. การปฐมพยาบาลเบื้องต้นผู้ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์การเกิดเพลิงไหม้	48(40.7)	70(59.3)	ปานกลาง	31(26.3)	87(73.7)	ปานกลาง	1.29	0.198
10. การช่วยเหลือหรือเคลื่อนย้ายผู้ประสบเหตุการณ์การเกิดเพลิงไหม้	48(40.7)	70(59.3)	ปานกลาง	31(26.3)	87(73.7)	ปานกลาง	1.99	0.048*
ภาพรวม			ปานกลาง			ปานกลาง	2.46	0.015*

หมายเหตุ: Sig* 95%CI, p<0.05

3. ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย

ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัยของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลปทุมธานีแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การป้องกันและควบคุมอัคคีภัย (ไฟไหม้) 2) การระงับอัคคีภัย และ 3) การอพยพหนีไฟ ผลการศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย โดยภาพรวมพบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนมีระดับความรู้ปานกลาง และหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริม นักเรียนระดับความรู้ดี สำหรับผลการศึกษาทั้ง 3 ด้าน และเมื่อเปรียบเทียบความต่างของก่อนและหลังจัดกิจกรรมส่งเสริมพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.001$ จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ก่อนจัดกิจกรรมส่งเสริม นักเรียนมีระดับความรู้ปานกลาง เนื่องจากนักเรียนมากกว่าครึ่งได้ผ่านการศึกษามาจากแหล่งอื่นเกี่ยวกับการจัดความปลอดภัยจากอัคคีภัย เช่น การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ การป้องกันไฟไหม้ ซึ่งแหล่งข้อมูลที่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ การดูทีวี/วิดีโอ อินเทอร์เน็ต/ยูทูบ และพ่อแม่บอกเล่า/สอน ดังนั้น เพื่อให้ช่องทางการสื่อสารมีประสิทธิภาพในการให้ความรู้แก่กลุ่มนักเรียน สถานศึกษาจึงควรจัดทำเป็นรูปแบบสื่อวีโอ หรือสื่อออนไลน์ อีกทั้งการเสริมด้วยการบอกเล่าหรือสอนจากพ่อแม่/แม่ยังมีส่วนสำคัญที่ทำให้นักเรียนเรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย เมื่อพิจารณา ระดับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมอัคคีภัยของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลปทุมธานี จำแนกก่อนจัดกิจกรรมส่งเสริม นักเรียนยังมีความรู้ที่ยังอยู่ในระดับพอใช้ คือ ด้านการป้องกันและควบคุมอัคคีภัย (ไฟไหม้) ได้แก่ การจัดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในพื้นที่อาคารเรียน พื้นที่ทั่วไปในโรงเรียน การตัดกระแสไฟฟ้าเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการดับไฟที่เกิดจากการลัดวงจรไหม้จากกระแสไฟฟ้า และการอพยพภายในเวลาไม่เกิน 5 นาที รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัยเปรียบเทียบก่อน-หลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย ($n = 118$)

รายการ	ก่อนจัดกิจกรรมส่งเสริม			หลังจัดกิจกรรมส่งเสริม			t-value	p-value
	จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ		จำนวน (ร้อยละ)	ระดับ			
	ใช่	ไม่ใช่		ใช่	ไม่ใช่			
1. การป้องกันและควบคุมอัคคีภัย (ไฟไหม้)	60.2(51.00)	57.8(49.00)	ปานกลาง	92.4(78.30)	25.6(21.70)	ดี	7.77	<0.001*
2. การระงับอัคคีภัย	62.7(53.14)	55.3(46.87)	ปานกลาง	77.2(65.41)	41.1(34.59)	ดี	5.57	<0.001*
3. การอพยพหนีไฟ	83.5(70.75)	34.5(29.25)	ดี	92.4(78.30)	25.6(21.70)	ดี	2.65	0.009*
ภาพรวม			ปานกลาง			ดี	6.45	<0.001*

หมายเหตุ: Sig* 95%CI, $p < 0.05$

4. พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย

พฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัยของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลปทุมธานี ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมสร้างเกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย โดยภาพรวมพบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมมีระดับพฤติกรรมปานกลาง (3.12 ± 1.50) และหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริม นักเรียนโรงเรียนอนุบาลปทุมธานีมีระดับพฤติกรรมดี (3.76 ± 1.32) และเมื่อเปรียบเทียบความต่างของก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ส่งเสริมพบว่ามีผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.001$ เมื่อพิจารณาระดับพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมอัคคีภัยของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลปทุมธานี จำแนกก่อนจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมที่ยังอยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่ การดับไฟด้วยตนเองเบื้องต้นเมื่อพบเห็นเหตุการณ์ไฟไหม้เล็กน้อย และการตรวจสอบถังดับเพลิงเบื้องต้นในจุดที่อยู่ใกล้ห้องเรียนหรือพื้นที่ใกล้เคียงด้วยตนเอง ภายหลังจากจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนอนุบาลปทุมธานีเห็นได้ว่าระดับพฤติกรรมเหล่านี้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดีเนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้จากการอบรม/สอนจึงทำให้มีความรู้มากขึ้น เกิดความมั่นใจในการกล้าดับเพลิงเบื้องต้นด้วยตนเองอย่างปลอดภัย หากเกิดการติดไฟเล็กน้อยและสามารถตรวจสอบสภาพถังดับเพลิงเบื้องต้นด้วยตนเองได้ รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยเปรียบเทียบก่อน-หลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลปทุมธานี ($n=118$)

รายการ	ก่อนจัดกิจกรรมส่งเสริม		หลังจัดกิจกรรมส่งเสริม		t-value	p-value
	Mean±SD	ระดับ	Mean±SD	ระดับ		
1. ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด เช่น ห้ามสูบบุหรี่ ห้ามทำให้เกิดความร้อน/ประกายไฟ	3.77±1.58	ดี	4.07±1.21	ดี	1.62	0.107
2. ท่านสังเกตจุดที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยภายในโรงเรียน	2.75±1.43	ปานกลาง	3.66±1.32	ดี	4.85	<0.001*
3. ท่านแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้อง คุณครู/อาจารย์ เมื่อพบจุดที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยในโรงเรียน	3.10±1.60	ปานกลาง	3.69±1.27	ดี	3.10	0.002*
4. ท่านรักษาความสะอาด จัดวางสิ่งของเป็นระเบียบไม่ก่อให้เกิดแหล่งเชื้อเพลิงได้ง่าย	3.25±1.51	ปานกลาง	3.63±1.17	ดี	2.27	0.025*
5. ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยเบื้องต้นด้วยตนเอง	2.75±1.25	ปานกลาง	3.49±1.42	ดี	4.46	<0.001*
6. ท่านให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมหรืออบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย	3.56±1.52	ดี	3.74±1.27	ดี	0.97	0.332
7. ท่านสอบถามคุณครู/อาจารย์/เพื่อนหรือคนใกล้ชิด เมื่อไม่เข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบหรือความปลอดภัยจากอัคคีภัย	3.13±1.37	ปานกลาง	3.66±1.26	ดี	3.01	0.003*
8. เมื่อท่านพบเห็นการกระทำที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย จะรีบเตือนหรือแจ้งคุณครู/อาจารย์/ผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.36±1.56	ปานกลาง	3.75±1.27	ดี	2.01	0.046*
9. ท่านตรวจสอบถังดับเพลิงเบื้องต้นในจุดที่อยู่ใกล้ห้องเรียนหรือพื้นที่ใกล้เคียงด้วยตนเองว่าพร้อมใช้งานหรือไม่	2.20±1.45	พอใช้	3.58±1.49	ดี	6.89	<0.001*
10. เมื่อท่านสังเกตเห็นความผิดปกติของถังดับเพลิง ไฟฉุกเฉินท่านจะแจ้งคุณครู/อาจารย์/ผู้ที่เกี่ยวข้องทันที	2.83±1.74	ปานกลาง	3.82±1.35	ดี	4.58	<0.001*
11. เมื่อท่านพบเห็นเหตุการณ์ไฟไหม้เล็กน้อย จะรีบทำการดับด้วยตนเอง	2.33±1.49	พอใช้	3.48±1.56	ดี	6.26	<0.001*

ตารางที่ 4 พฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยเปรียบเทียบก่อน-หลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลปทุมธานี (n=118) (ต่อ)

รายการ	ก่อนจัดกิจกรรม		หลังจัดกิจกรรม		t-value	p-value
	ส่งเสริม		ส่งเสริม			
	Mean± SD	ระดับ	Mean± SD	ระดับ		
12. เมื่อท่านพบเห็นสิ่งของวางขวางประตูทางเดิน ทางออกหรือทางหนีไฟ จะทำการออกออกด้วยตนเองหรือแจ้งจะแจ้งคุณครู/อาจารย์/ผู้ที่เกี่ยวข้องทันที	3.25±1.42	ปานกลาง	3.84±1.40	ดี	3.08	0.003*
13. ท่านจะสังเกตเส้นทางออก ทางหนีไฟอพยพไปยังจุดรวมพลหรือจุดที่ปลอดภัยในโรงเรียน	3.56±1.59	ดี	4.09±1.27	ดี	3.14	0.002*
14. เมื่อท่านได้ยินเสียงสัญญาณแจ้งเตือนอันตรายหรือเสียงดังผิดปกติ จะรีบอพยพไปยังจุดรวมพลหรือจุดปลอดภัยที่โรงเรียนกำหนด	3.47±1.50	ดี	4.03±1.35	ดี	2.98	0.003*
15. ท่านจะแจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงจุดรวมพลหรือจุดที่ปลอดภัยที่โรงเรียนกำหนด	3.50±1.54	ดี	3.98±1.26	ดี	2.89	0.005*
ภาพรวม	3.12±1.50	ปานกลาง	3.76±1.32	ดี	5.85	<0.001*

อภิปรายผล

การศึกษาด้านความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัยของนักเรียนทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการป้องกันและควบคุมอัคคีภัย ด้านการระงับอัคคีภัยและด้านการอพยพหนีไฟ ในภาพรวมพบว่าก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนมีระดับความรู้ปานกลาง และหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมพบว่าในภาพรวมความรู้ในระดับดีซึ่งการจัดกิจกรรมส่งเสริมทำให้ความรู้ความปลอดภัยการป้องกันอัคคีภัยในกลุ่มนักเรียนเพิ่มขึ้นเนื่องจากนักเรียนมีความสนใจและให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ สอดคล้องกับรายงานวิจัยของ (Phim Sa-at, et al.2016) ศึกษา การศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ด้านอัคคีภัยเพื่อส่งเสริมความรู้ความตระหนัก และทักษะปฏิบัติด้านอัคคีภัยของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยพบว่าความรู้เกี่ยวกับอัคคีภัยในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางและหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนระดับความรู้ดี และสอดคล้องกับรายงานวิจัยของ (Sawatdiphan, et al,2017) ที่ศึกษาความรู้ด้านการระงับอัคคีภัยของนักศึกษาแพทยมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยพบว่านักศึกษาที่ผ่านการอบรมจะมีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ด้านทักษะด้านการป้องกันและควบคุมอัคคีภัย (Sawatdiphan, et al,2017) ก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนมีระดับทักษะปานกลางและหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนมีระดับทักษะปานกลางเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจะต้องใช้ความพยายามค่อนข้างมาก และอาจจะต้องเพิ่มระยะเวลาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมเช่น การใช้ถังดับเพลิง การประเมินความเสี่ยงการเกิดอัคคีภัย การใช้สัญญาณแจ้งเหตุฉุกเฉิน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยของ (Phim Sa-at, et al.,2016) ที่พบว่า ทักษะปฏิบัติด้านอัคคีภัยของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (2.95±0.98) และเมื่อเปรียบเทียบความต่างของก่อนและหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p<0.05$

ด้านพฤติกรรมการจัดการความปลอดภัย พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมมีระดับพฤติกรรมปานกลาง และหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโรงเรียนอนุบาลปทุมธานีมีระดับพฤติกรรมดี และเมื่อ

เปรียบเทียบความต่างของก่อนและหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.001$ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการป้องกันอัคคีภัยเพิ่มขึ้นเช่นในหัวข้อการปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการป้องกันอัคคีภัย การสังเกตเส้นทางอพยพหนีไฟ และเมื่อได้ยินสัญญาณเตือนจะอพยพไปยังจุดรวมพลเป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยของ (Yokphochanachai, et al., 2021) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ในครัวเรือนบ้านบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยพบว่า พฤติกรรมในการป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ในครัวเรือนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2.49 ± 0.63)

สรุปผลการวิจัย

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลป่าพะยอมเปรียบเทียบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อจำแนกในแต่ละด้านก่อนการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับปานกลางและภายหลังจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับดี ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างเกิดพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน และจากการจัดโครงการพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดการอบรมเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัย ได้แก่ การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ การป้องกันไฟไหม้ การขาดการฝึกซ้อมแผนการระงับเหตุเพลิงไหม้และการอพยพหนีไฟ การใช้ถังดับเพลิง เป็นต้น การจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยทำให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัยเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นการสร้างเสริมจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในการป้องกันอัคคีภัยในอนาคตด้วย

ข้อเสนอแนะ

- 1) สถานศึกษาควรมีการสำรวจและปรับปรุง ลักษณะพื้นที่โดยรอบอาคาร การจัดรูปแบบห้องเรียน การจัดวางสิ่งของต่างๆ การนำอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้ามาใช้งาน การมีแหล่งความร้อน การจัดเก็บวัสดุที่สามารถเป็นเชื้อเพลิงได้ เพื่อลดความเสี่ยงการเกิดอัคคีภัย และทำการประเมินความเสี่ยงและตรวจสอบความปลอดภัยเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมอัคคีภัยอย่างสม่ำเสมอ
- 2) สถานศึกษาควรส่งเสริมทักษะของนักเรียนด้าน การใช้ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการช่วยเหลือหรือเคลื่อนย้ายผู้ประสบเหตุการณการเกิดเพลิงไหม้

References

- Khunjong, C. (2020). Building Risk Management in Secondary School. *Sarasatr*, 2: 287-300. (in Thai)
- Department of Disaster Prevention and Mitigation. (2023). *Disaster statistics for the month of December 2023 and accumulated disaster statistics data*. Ministry of Interior, Thailand. (in Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607–610. (in Thai)
- Phim Sa-at, K. & Suwathanpornkul, I. (2016). A Needs Assessment Study of Learning Management on Conflagration for Enhancing Knowledge, Awareness and Skills of Fire Protection of Elementary School Students Under Bangkok Metropolitan Administration. *Sripatum Review of Humanities and Social Sciences*, 16(1):73-83. (in Thai)
- Sawatdiphan, T., et al, (2017). Knowledge about Fire Extinguishment of Medical Students, Khon Kaen University, *Srinagarind Med J*, 32(5): 461-467. (in Thai)
- Yokphochanachai, C., Paengprakhon, Y. & Duangsri, J. (2021). Factors Associated with Safety Behaviors in the Prevention of Fire in Ban Bok Household, Muang Sam Sip District, *Ubon Ratchathani Province, Regional Health Promotion Center 9 Journal*, 15 (38). (in Thai)